

გადაწყვეტილება

საქართველოს სახელით

30.07.2018 წელი

ქ. ოზურგეთი

ოზურგეთის რაიონული სასამართლო
მოსამართლე მარინა კიკნაძე
სხდომის მდივანი: თეიმურაზი ლომთაძე

მოსარჩელე -სს „კ-----“,
მოსარჩელის წარმომადგენელი- ლ-----ძე,
მოპასუხე- მე-----ძე, თე-----ი, თე-----ძე, ავ-----ი,
ჯუ-----ია,
მე-----ძის და თე-----ს წარმომადგენელი-თი-----ი

დავის საგანი: სესხის სახით გაცემული თანხების უკან დაბრუნების მოთხოვნა;

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. დაეკისროს მოპასუხეებს-მე-----ძეს, თე-----ს, თე-----ძეს, ავ-----ს და ჯუ-----იას სოლიდარულად მოსარჩელე-სს კრ-----ის სასარგებლოდ -5746.52 აშშ დოლარის გადახდა, საიდანაც ძირითადი თანხა არის -3535.65 აშშ დოლარი, გადაუხდელი სარგებელი-153.85 აშშ დოლარი, დარჩენილი გადაუხდელი სადაზღვევო პრემია-152.83 აშშ დოლარი, დარიცხული ჯარიმა პირველ ვადაგადაცელებულ დღეზე (5%-ის ოდენობით) შეადგენს-54.68 აშშ დოლარს, ხოლო ყოველ ვადაგადაცელებულ დღეზე (მაქსიმუმ 150 დღეზე) 0, 27%-ის ოდენობით შეადგენს-426.56 აშშ დოლარს, საკომისიო-38, 24 აშშ დოლარი).

მოსარჩელე ორგანიზაციის წარმომადგენელი-ლ-----ძე განმარტავს, რომ

2015 წლის 29 დეკემბერს მოსარჩელე ორგანიზაციას და მე-----მეს შორის გაფორმდა სესხის ხელშეკრულება და მსესხებელზე გაიცა სესხი- 4450 აშშ დოლარის ოდენობით, სესხის ვადას შეადგენდა 36 თვე. ვინაიდან დაირღვა ხელშეკრულების პირობები, მხარე მოითხოვს სარჩელის დაკმაყოფილებას.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხეთა წარმომადგენელი-თი-----ი ნაწილობრივ ცნობს სარჩელს. მისი განმარტებით ხელშეკრულებაში სესხის მიზნობრიობა არ არის მითითებული. ასევე არაკანონიერად მოხდა მესამე პირის სასესხო ვალდებულების დაფარვა. უფრო მეტი თანხა აქვს გადახდილი მის მარწმუნებლებს, ვიდრე მოთხოვნაა. კრედიტ ოფიცერს-გიორგი თავდიშვილს გადასცემდა მისი მარწმუნებელი ხელზე თანხას, თანხის ოდენობას ვერ ადასტურებენ, მაგრამ მიიჩნევენ, რომ აღნიშნულს საგამოძიებო ორგანო დაადგენს.

მოპასუხე თენგიზ გოგიშვილი განმარტავს, რომ იგი მუშაობდა სს კრ-----ში კონსულტანტად. იგი იყო მე-----ძის თავდები. იცოდა, რომ მერაბს 5000 ლარი უნდა გამოეტანა სესხად. რამოდენიმე თვის მერე ბანკში უთხრეს, რომ მერაბი არ იხიდა სესხის თანხას. 7 თვის მერე გაიგო, რომ მერაბს 5000 დოლარი ქონია გამოტანილი სესხად. მერაბისგან იცის, რომ ძირითადი თანხა გადახდილი აქვს.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები არ დადგენილა.

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1 დადგენილია, რომ შპს კრ-----სა და მე-----მეს შორის გაფორმდა სესხის ხელშეკრულება 2015 წლის 29 დეკემბერს 4450 აშშ დოლარზე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:
სესხის ხელშეკრულება (იხ. ს.ფ. 18-19).

3.2.2.საქმეშია 2015 წლის 29 დეკემბრის თავდებობის ხელშეკრულება ბანკსა და თენგიზ გოგიშვილთან, თეონა მურუსიძესთან, ავ-----თან და ჯუ-----იასთან დადებული.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

თავდებობის ხელშეკრულება (იხ. ს.ფ.22-28).

3.2.3 საქმეშია გაფრთხილებები დავალიანების არსებობის შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

გაფრთხილებები (იხ. ს.ფ.31-40).

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლი,

საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის პირველი ნაწილი,

„ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის“ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტი,

სამოქალაქო კოდექსის 361-ე, 316-ე, 317-ე, მე-400, 402-403-ე, 867-873-ე, 405-ე, 417-418-ე, 420-ე მუხლები.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლი ადგენს სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობის ერთ-ერთ ყველაზე ფუნდამენტურ პრინციპს პირის მიერ უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესახებ. აღნიშნული ნორმის მიხედვით, ყოველი პირისათვის უზრუნველყოფილია უფლების სასამართლო წესით დაცვა. კანონის დასახელებული დანაწესი გულისხმობს პირის უფლებას, დაიცვას თავისი კანონიერი ინტერესი სასამართლოს მეშვეობით. აღნიშნული პრინციპი განმტკიცებულია **საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის პირველი ნაწილით.**

როგორც დადგენილია სს კრ-----მა თავისი შესაძლო დარღვეული უფლების დასაცავად მიმართა სასამართლო 2018 წლის 16 აპრილს.

„ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის“ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით,

სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლის-სამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

აღნიშნული საერთაშორისო აქტით განმტკიცებული სამართლიანი სასამართლოს უფლება გულისხმობს სასამართლოს ვალდებულებას, დაასაბუთოს მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება. პროცესის მონაწილეებისათვის, ისევე როგორც საზოგადოებისათვის, ნათელი უნდა იყოს განსჯის ის პროცესი, რომელიც სასამართლომ გაიარა კონკრეტული გადაწყვეტილების მიღებამდე. გადაწყვეტილებაში ასახული უნდა იყოს სასამართლოს მოსაზრებები და სამართლებრივი დასკვნები, რომელმაც დავის სწორედ ამგვარი გადაწყვეტილება გამოიწვია.

ასევე ქართული სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობა არაერთი ნორმით ადგენს სასამართლოს ვალდებულებას დაასაბუთოს თავისი პოზიცია კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით.

მოცემულ დავასთან მიმართებაში სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის-სს კრ-----ის მოთხოვნა არის საფუძვლიანი და უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ შემდეგ გარემოებათა გამო:

6.2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის I ნაწილის თანახმად, ყოველი შესრულება გულისხმობს ვალდებულების არსებობას. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. ამავე კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება.

6.3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

6.4. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-400 მუხლის ა~ პუნქტის შესაბამისად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება, თუ შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულება არ შესრულდება, ამავე მუხლის ბ~ პუნქტის შესაბამისად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება აგრეთვე თუ შესრულების ვადის დადგომიდან კრედიტორის მიერ გაფრთხილების შემდეგაც მოვალე არ ასრულებს ვალდებულებას.

6.5. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 402-ე მუხლის შესაბამისად, მოვალე ვადის გადაცილების დროს პასუხს აგებს ყოველგავრი გაუფრთხილებლობისათვის.

6.6. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 403-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად მოვალე, რომელიც ფულადი თანხის გადახდის ვადას გადააცილებს, ვალდებულია, გადაცილებული დროისათვის გადაიხადოს მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული პროცენტი, თუ კრედიტორს, სხვა საფუძვლიდან გამომდინარე, უფრო მეტის მოთხოვნა არ შეუძლია.

როგორც დადგენილია მოპასუეების მხრიდან დარღვეული იქნა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ზემოთმითითებული მუხლების მთხოვნები, რაც საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად, ბანკს აძლევს უფლებას მოითხოვოს საკრედიტო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება.

6.7. მხარეთა ურთიერთობა რეგულირდება საბანკო კრედიტის მარეგულირებელი ნორმებით, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 867-873 მუხლებით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 867-ე მუხლის მიხედვით „საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებით კრედიტის გამცემი აძლევს ან მოვალეა მისცეს მსესხებელს სასყიდლიანი კრედიტი სესხის ფორმით“. ამ ნორმის შესაბამისად მოსარჩელემ მოპასუხეს გადასცა სასყიდლიანი კრედიტი სესხის სახით.

დადგენილია, რომ შპს კრედოსა და მე-----ძეს შორის გაფორმდა სესხის ხელშეკრულება 2015 წლის 29 დეკემბერს 4450 აშშ დოლარზე. ასევე საქმეშია 2015 წლის 29 დეკემბრის თავდებობის ხელშეკრულება ბანკსა და თენგიზ გოგიშვილთან, ავ-----თან, თეონა მურუსიძესთან და ჯუ-----იასთან დადებული (იხ. პუნქტი 3.2.1-3.2.2).

მიუხედავად იმისა, რომ სახელშეკრულებო სამართალი ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპსა და მხარეთა ურთიერთნდობაზეა აგებული, ყოველთვის არსებობს გარკვეული რისკი ვალდებულების შესაძლო დარღვევასთან დაკავშირებით. ასეთი დარღვევის შემთხვევაში, სამოქალაქო კოდექსი მხარეს ანიჭებს ხელშეკრულებიდან გასვლის შესაძლებლობის უფლებას. ვალდებულების დარღვევა სხვადასხვა ფორმით შეიძლება გამოიხატოს, კერძოდ, ვალდებულების შეუსრულებლობა, შესრულების ვადის გადაცილება ან არაჯეროვანი შესრულება. თუმცა, აღსანიშნავია, რომ სამოქალაქო კოდექსის 405-ე მუხლის გამოყენებისათვის მნიშვნელობა არა აქვს, თუ რომელი ფორმით განხორციელდა დარღვევა. საგულისხმოა, რომ აღნიშნული უფლების რეალიზაცია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც დარღვევა არსებით ხასიათს ატარებს. არსებითია თუ არა დარღვევა, ეს

ყოველი კონკრეტული ფაქტის შეფასებისას უნდა დადგინდეს.

განსახილველ საქმეში არსებული მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ მოპასუხეებმა ვალდებულება არ შეასრულეს და ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში სესხად მიღებული თანხა გრაფიკით გათვალისწინებულ ვადებში არ დაუბრუნა ბანკს. მოპასუხეები ვალდებული იყვნენ ნაკისრი ვალდებულება შეესრულებინათ ჯეროვნად. კერძოდ, მათ გრაფიკით გათვალისწინებული შესატანი ბანკში უნდა შეეტანა იმ დროში, რაც ხელშეკრულებით იყო გათვალისწინებული. კრედიტის სახით მიღებული თანხით წარმოშობილი ვალდებულება უნდა დაეფარათ პერიოდული შენატანებით, რაც გათვალისწინებული იყო შესაბამისი გადახდის გრაფიკით. ნაკისრი ვალდებულება ვერ შეასრულეს, რითაც დაარღვია ხელშეკრულება. ხელშეკრულების არაჯეროვნად შესრულებით დაარღვია ხელშეკრულების პირობები, რაც მოსარჩელეს ანიჭებს უფლებას, მოითხოვოს ვალის დაბრუნება.

6.8. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 873-ე მუხლის თანახმად კრედიტის გამცემს შეუძლია შეწყვიტოს საკრედიტო ურთიერთობა, თუ გათვალისწინებულია კრედიტის დაბრუნება ნაწილ-ნაწილ და კრედიტის ამღებმა გადააცილა ზედიზედ, სულ ცოტა ორ ვადას.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოპასუხე-მე-----მემ კრედიტის თანხის გადახდა შეწყვიტა, რაც, თავის მხრივ, წარმოადგენს მოპასუხესთან საკრედიტო ურთიერთობის ვადამდე შეწყვეტის საფუძველს. საკრედიტო ხელშეკრულების შესრულება ნიშნავს მხარეთა მიერ უფლება-მოვალეობების ამოწურვას. ჯეროვანი შესრულება სხვა ფაქტორებთან ერთად დაკავშირებულია შესრულების ვადასთან. სესხის დაბრუნების ვადა შეიძლება ზუსტად იყოს განსაზღვრული ხელშეკრულებით და ასეთ შემთხვევაში მსესხებელი ვალდებულია აღნიშნულ ვადაში დააბრუნოს სესხად აღებული თანხა. მოცემულ შემთხვევაში სესხის დაბრუნების ვადა წინასწარ იყო აღნიშნული ხელშეკრულებაში, მაგრამ მოპასუხე არღვევდა ხელშეკრულებას და ბანკის წინაშე თავისი ვალდებულებები ეკონომიური პრობლემების გამო ჯეროვნად ვერ შეასრულა, რის გამოც სასამართლო მიიჩნევს, რომ მხარეთა შორის არსებული საკრედიტო ხელშეკრულება არ არის შესრულებული და მხარეთა მიერ უფლება-მოვალეობები არ ამოწურულა. სასამართლო ვერ გაიზიარებს მოპასუხე მხარის პოზიციას, რომ მას ძირითადად თანხა გადახდილი აქვს, ვინაიდან აღნიშნულის დამადასტურებელი რაიმე მტკიცებულება მის მიერ არ წარმოდგენილა.

მოპასუხემ არ შეასრულა ნაკისრი ვალდებულება და მოსარჩელეს არ დაუბრუნა სესხად მიღებული თანხა და სარგებელი. ასეთ შემთხვევაში მხარეთა თანასწორობისა და სამართლიანობის აღდგენის მიზნით მოპასუხე უნდა დავალდებულდეს მოსარჩელეს გადაუხადოს ის თანხა, რაც

დავალიანებად დარჩა სესხის გადახდის შეწყვეტის შემდეგ და ასევე ის თანხა, რასაც მოსარჩელე მიიღებდა ხელშეკრულების ჯეროვანი შესრულებით.

6.9. მოსარჩელე მოითხოვს მოპასუხეს დაეკისროს პირგასამტეხლოს გადახდა. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 417-418-ე მუხლების მიხედვით, პირგასამტეხლო არის მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა, რომელიც მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. ხელშეკრულების მხარეებს შეუძლიათ თავისუფლად განსაზღვრონ პირგასამტეხლო, რომელიც შეიძლება აღემატებოდეს შესაძლო ზიანს. შეთანხმება პირგასამტეხლოს შესახებ მოითხოვს წერილობით ფორმას.

განსახილველ შემთხვევაში პირგასამტეხლოს შესახებ მხარეები შეთანხმებული იყვნენ **(იხ. ხელშეკრულებები).**

6.10 სამოქალაქო კოდექსის 420-ე მუხლით „სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალისწინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო“.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ პირგასამტეხლოს მიზანია მოვალის პასუხისმგებლობის ამაღლების მცდელობა. მოვალემ პირგასამტეხლოს თავის არიდების მიზნით კრედიტორის წინაშე ვალდებულება უნდა შასრულოს ჯეროვნად და დროულად. ასევე მისი მიზანია ვალდებულების დაყოვნებით კრედიტორზე მიყენებული ზიანის კომპენსირება და დარღვეული უფლების აღდგენა. პირგასამტეხლოს მიზანი არაა კრედიტორის გამდიდრება მოვალის ხარჯზე. შესაბამისად, პირგასამტეხლო უნდა იყოს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ვალდებულების დარღვევის თანაზომიერი და გონივრული. მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხეების წინაშე არსებული პირგასამტეხლოს ოდენობა არის არამართლზომიერი და იგი უნდა შემცირდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანხამდ, მოპასუხეებს მოსარჩელე სს „კრ-----ის“ სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს მოსარჩელის მიერ სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი თანხის ანაზღაურება.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

მოცემულ საქმეზე უზრუნველყოფის ღონისძიება უნდა დარჩეს უცვლელი.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა სსსკ-ის 53-ე, 243-244-ე, 247-248-249-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა

1. სს კრ-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

1.1. დაეკისროს მოპასუხეებს-მე-----ძეს, თე-----ს, თე-----ძეს, ავ-----ს და ჯუ-----იას სოლიდარულად მოსარჩელე-სს კრ-----ის სასარგებლოდ -3907.29 აშშ დოლარი, საიდანაც ძირი თანხა არის - 3535.65 აშშ დოლარი, გადაუხდელი სარგებელი-153.85 აშშ დოლარი, დარჩენილი გადაუხდელი სადაზღვევო პრემია-152.83 აშშ დოლარი, დარიცხული ჯარიმა პირველ ვადაგადაცილებულ დღეზე (1%-ის ოდენობით) შეადგენს-10.93 აშშ დოლარს, ხოლო ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე (მაქსიმუმ 150 დღეზე) 0, 1%-ის ოდენობით შეადგენს-15.79 აშშ დოლარის, საკომისიო-38, 24 აშშ დოლარი).

2. დაეკისროს მოპასუხეებს-მე-----ძეს, თე-----ს, თე-----ძეს, ავ-----ს და ჯუ-----იას სოლიდარულად მოსარჩელე-სს კრ-----ის სასარგებლოდ სახ. ბაჟის თანხა-319 ლარის ოდენობით და სარჩელის უზრუნველყოფისათვის გადახდილი-50 ლარი.

3. 2018 წლის 17 აპრილის განჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება დარჩეს უცვლელი.

4. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ქუთისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ოზურგეთის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით.

5. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ოზურგეთის რაიონული სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მოსამართლე:

მარინა კიკნაძე